
HINGSTEN LANDSKAP

Programhandling

BAKGRUND

Befintligt kv Hingsten

Fastigheten ligger i ett industriområde som sträcker sig utmed Kemistvägen. Enligt FÖP för centrala Täby 2050 planeras detta industriområde att bli en blandstad och utvecklingen av kv. Hingsten är en del av denna plan.

Idag består fastigheten av en asfalterad markparkering och en kontorsbyggnad. På västra sidan av tomten mot Byängsparken finns en tennisplan samt en anlagd gårdsyta för hyresgästerna i kontorsbyggnaden. Denna gårdsyta har en slingrande lavendelhäck kring en stor cirkulär gräsyta. Längs med fastighetens norra sida finns en befintlig gång- och cykelväg på kommunens mark, med intilliggande gräsytor och en trädallé som ligger inom kvarteret Hingsten.

Befintlig situation; fastigheten Hingsten ligger i ett industriområde mellan Byängsparken och Kemistvägen. Tomten består av mycket hårdgjorda ytor och delar en gräns med Täby Enskilda Gymnasium.

Samband

Grönytan väster om fastigheten är en del av stadsdelsparken Byängsparken. Parken ingår i kommunens projekt med att utveckla ett så kallat hälsotråk som knyter samman parkerna i Täby centrum med Libbyängen och Stolpaskogen, men även med rekreations- och grönområdena Rönningesjön och Värtan. Byängsparken är även en viktig del av ett grönt stråk som på sikt ska koppla samman parkerna i Täby centrum med den planerade stadsparken i Täby park och Centralparken.

Byängsparken blir även en viktig del av det befintliga ädellövträdsnätverket som ska stärkas på båda sidor av Stora Marknadsvägen. Kv. Hingsten och Byängsparken har möjlighet att bidra till detta spridningssamband som planeras att utvecklas vidare i nya stadsdelen Täby park.

Fastighetens placering i förhållande till det blivande Hälsotråket samt Byängsparkens framtida kopplingen till rekreationsområden i norr och stadsparken i Täby Park i söder.

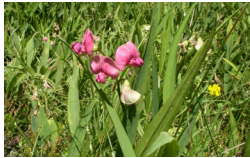
Chloris chloris

Phoenicurus ochruros

Helianthemum nummularium

Lathyrus sylvestris

Värdefulla arter som enligt artportalen har syns i Byängsparken.

Befintlig markparkering

Kontorsbyggnadens södra fasad med befintlig uteplats och gräsyta.

Öppna vyer; 32 meters förgårdsmark med parkering, tennisplan, samt anlagd grönyta mellan den befintliga fastigheten och Byängsparken. Fastighetsgräns markerad med ett stängsel.

Mötet mellan kv Hingsten och Byängsparken

Byängsparken ska enligt kommunen bli ett centralt grönt stråk tillhörande hälsotråket och en del av de gröna kilarna som ingår i områdets nya struktur. Det är viktigt att utforma mötet mellan parkens och kv. Hingstens gränser med omsorg, tydlig avgränsning mellan privat och allmän mark.

I den befintliga situationen upplevs gränsen mellan Byängsparken och industriområdet olika beroende på om huskroppen ligger diktan fastighetsgräns eller om det finns förgårdsmark. De delar, t.ex. längs kv Hingsten, där det idag finns förgårdsmark, upplevs mer öppet medan andra delar, t.ex. vid skolan, upplevs mer instängt.

ANALYS

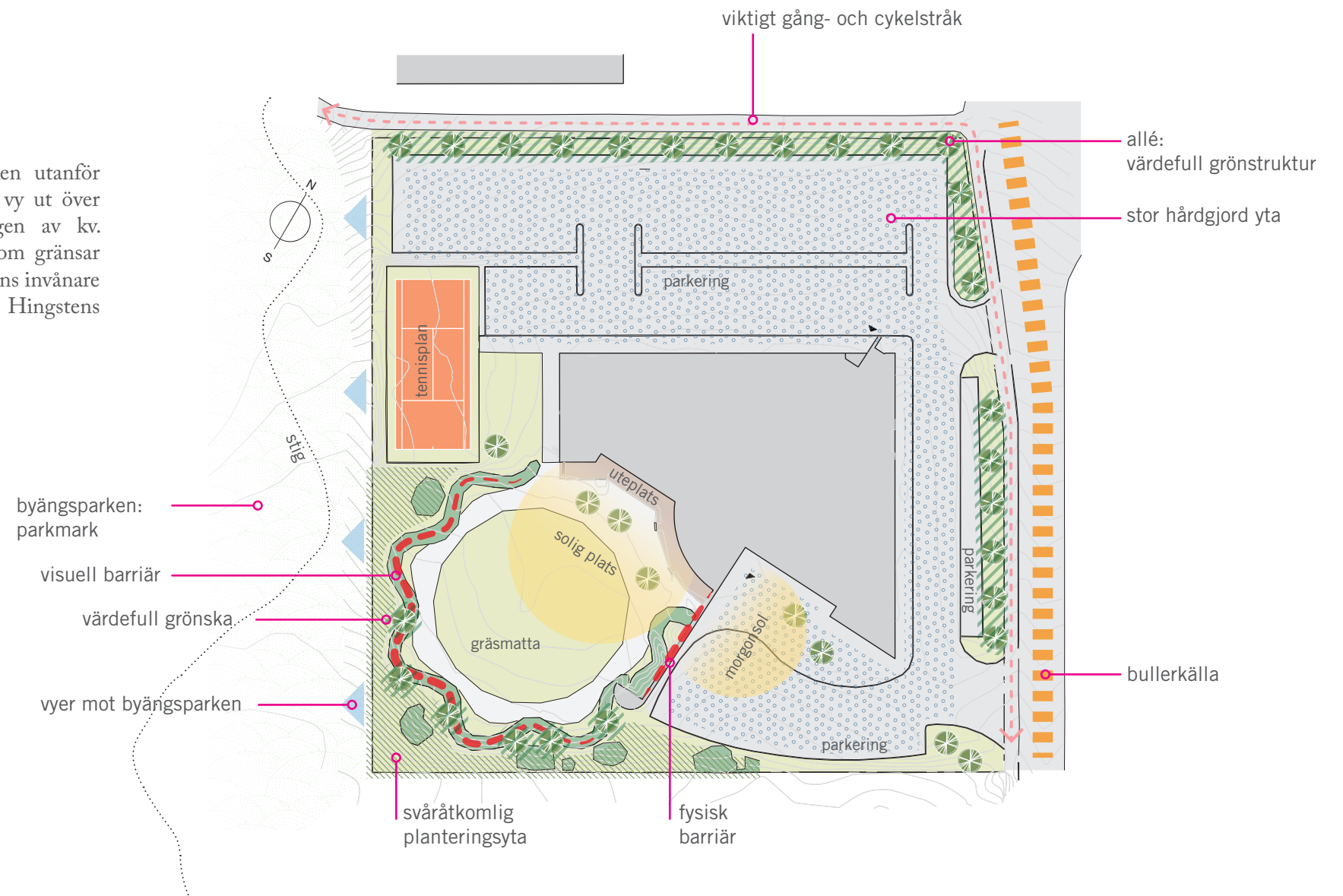
kv Hingsten, Befintlig Situation

Innergården är idag samlad i södra hörnet medan en trädallé markerar tomtens östra och norra gräns. Stora ytor av fastigheten är hårdgjorda ytor avsatt främst för parkering.

På vägen öster om fastigheten passerar busstrafik vilket blir en källa för buller. Norr om fastigheten går ett viktigt kommunalt gång- och cykelstråk som leder in i Byängsparken och vidare bort till Täbys centrala delar. Då det finns målpunkter såväl inom som i anslutning till området, rör det sig en hel del människor utmed fastigheten idag. Genom den planerade utveckling av och kring fastigheten förväntas dessa rörelser öka. Trädallén är idag klassad som biotopskyddad enkelsidig allé.

Den befintlig byggnaden har en karaktärsfull form som präglar platsen. Den öppnar upp sig mot söder med stora glaspartier mot gården, som återspeglar byggnadens form. Gården är en mycket solig plats som består av en cirkulär gräsyta som omfamnas av en slingrande lavendelplantering samt ett nyligen anlagt trädäck. Lavendelringen agerar som en barriär vilket gör att grönyrtorna utanför ringen är svåra att komma åt.

Gården ligger högre i höjd än marken utanför fastigheten vilket gör att man får god vy ut över Byängsparken. I och med utvecklingen av kv. Hingsten tillkommer en ny byggnad som gränsar parken. Det är viktigt för både fastighetens invånare samt Byängsparkens besökare att kv Hingstens gårdar fortsätter upplevas visuellt öppna.

Gräsyta som är solbelyst hela dagen.

Staket mot Kemistvägen.

GC-väg norr om fastigheten.

Avgränsande mur, stor parkeringsplats, solbelyst från morgon till lunch.

Lavendel avgränsar grusgången/bildar barriär. Befintliga flerstamiga träd finns återkommande på flera platser i fastigheten.

HUVUDIDÉ

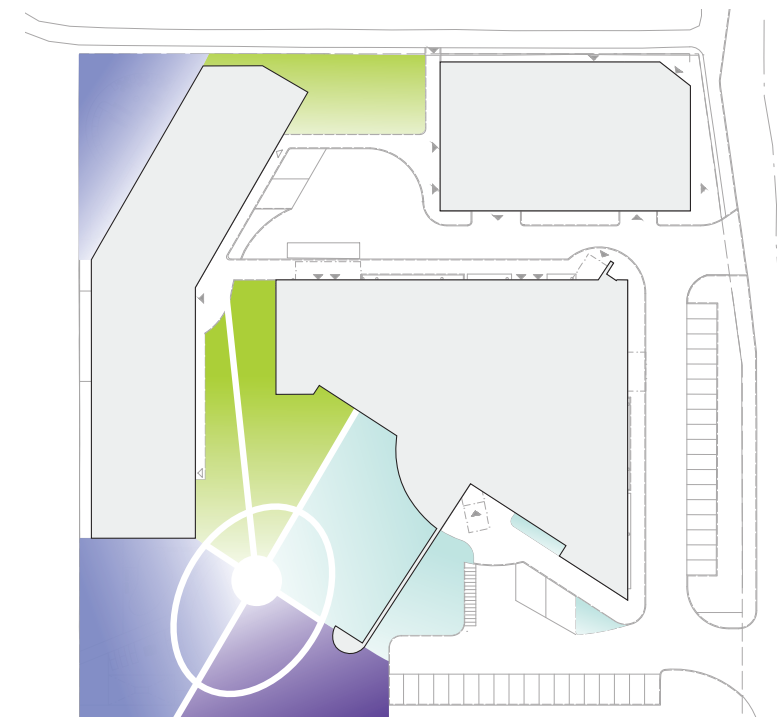
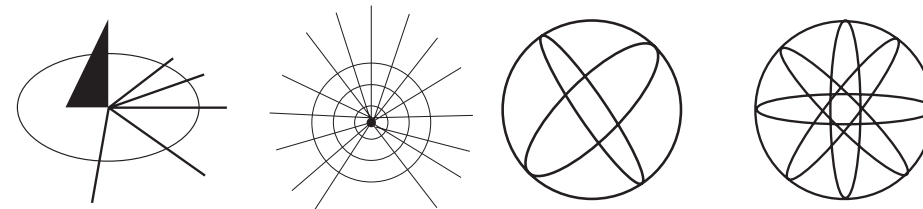
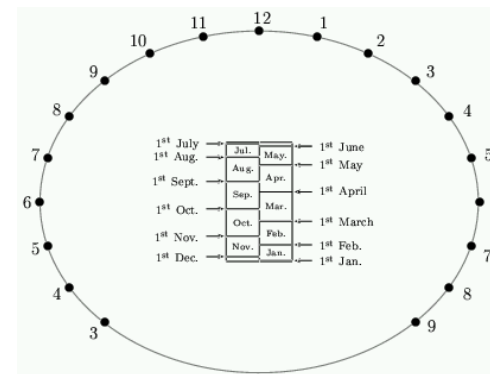
Solur

Det befintliga kontorshuset på kv Hingsten är utformat för att vara riktat mot solen. Det är tydligt att huset är placerat utefter vädersträcken. Huvudidén kommer från att spegla dessa kvaliteter som finns i den befintliga arkitekturen.

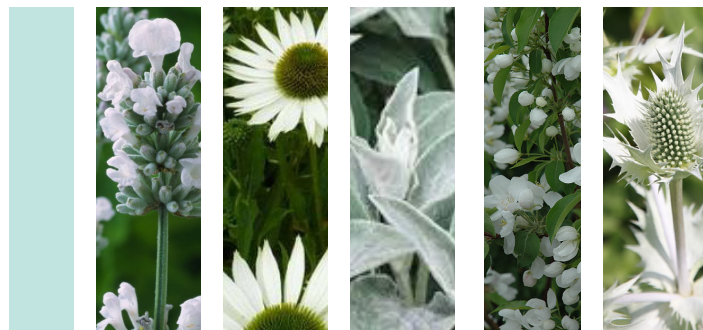
Inspirationen till gestaltningen av kv Hingstens landskap är hämtat ur solens förflyttning på denna plats och hur, med hjälp av det äldsta av alla astronomiska instrument, man kan utläsa solens cykel likaväl som de olika årstiderna.

Likt en ny värld transformeras vår upplevelse av omgivningen genom solens cykler och de fyra årstiderna. Detta sätter stämningen för de olika rummen och ett solur markerar Vårdboendets innergårds centrala mötesplats.

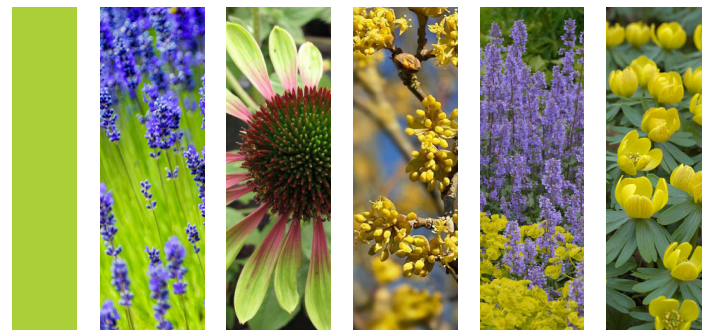
Formgivningen tar inspiration från ett solur med geometriskt tydliga gångstråk och siktlinjer.

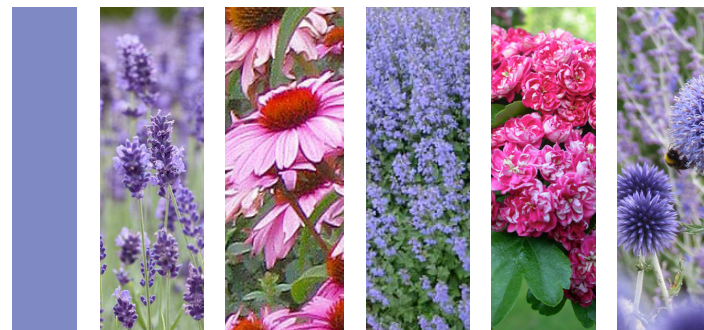
VINTER

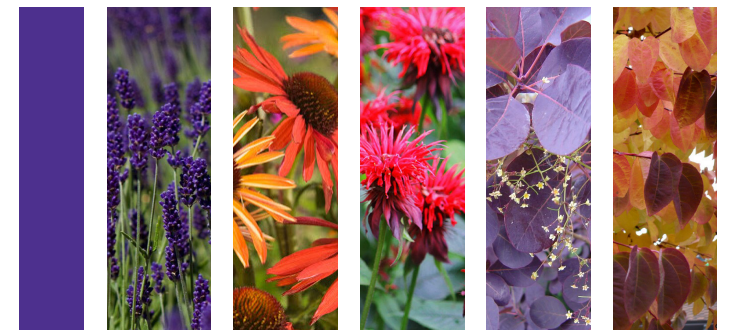
VÅR

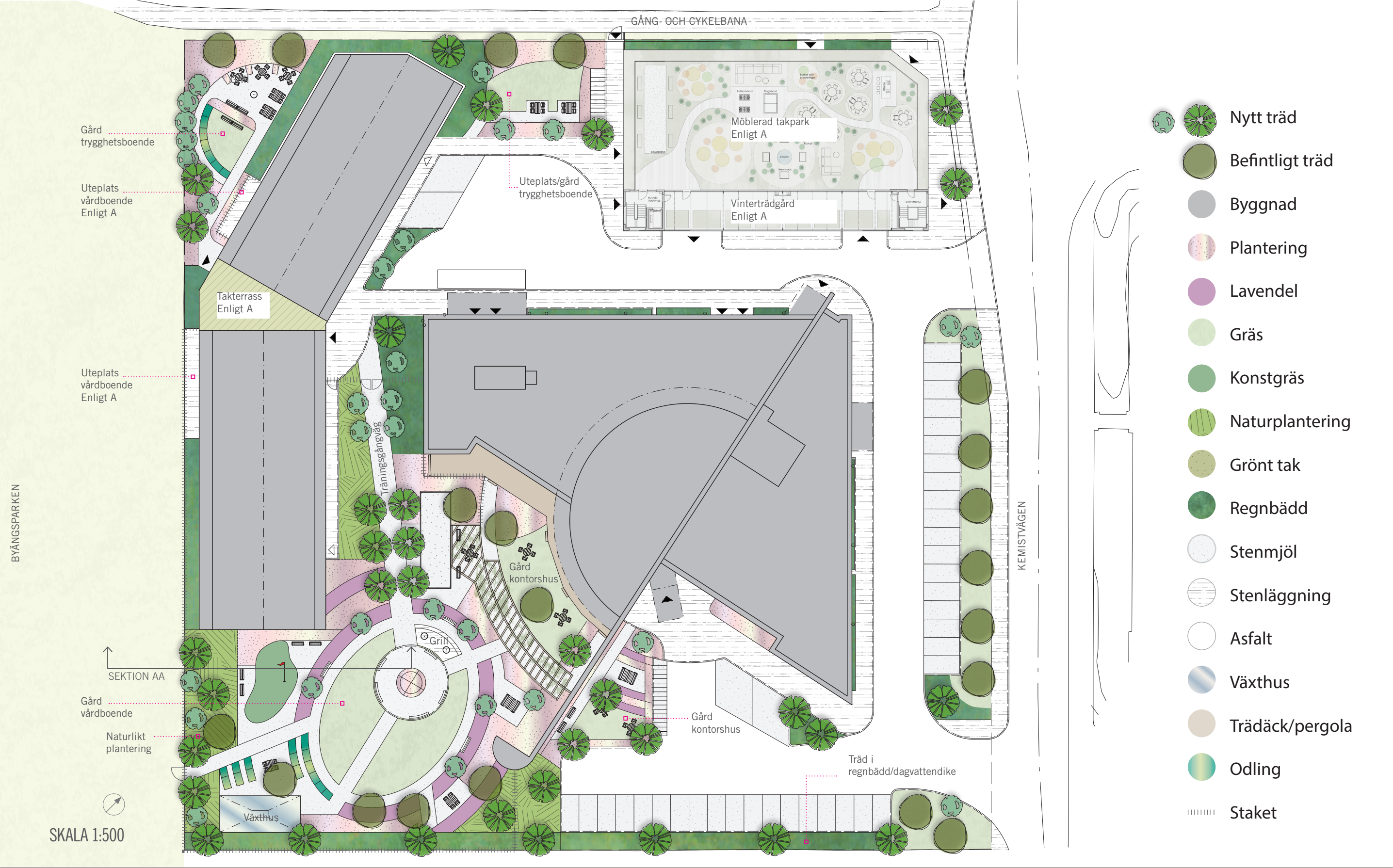
SOMMAR

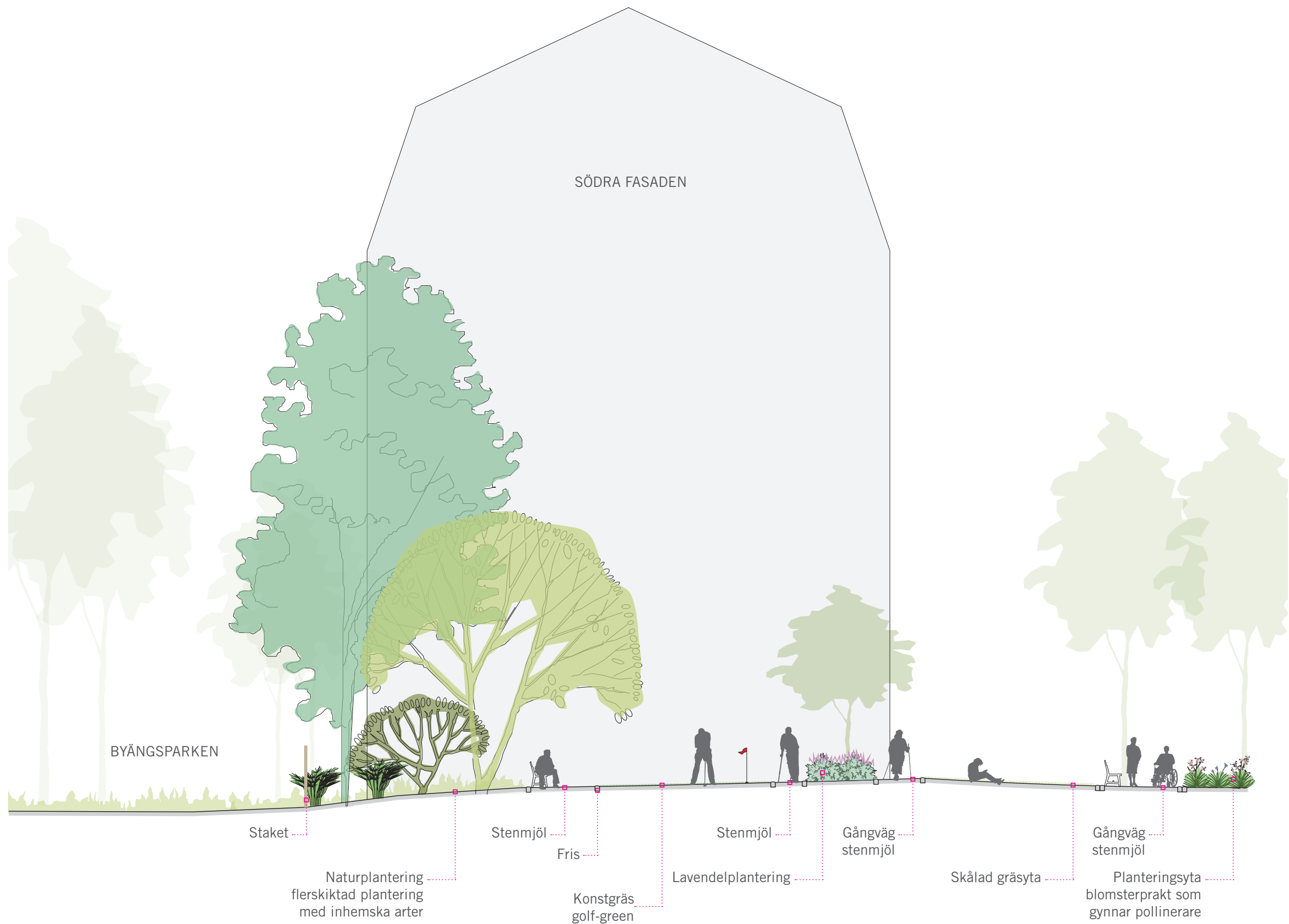
HÖST

ILLUSTRATIONSPLAN

SEKTION AA - GÅRD VÅRDBOENDE

SKALA 1:150

UPPDELNING

En gård blir tre

Utemiljön delas upp till tre gårdar i och med exploateringen och behov av olika platser för de olika avändargrupper. Alla tre gårdar ska bidra med sin lumiga grönska, sociala platser, samt nya träd till en ökad biologisk mångfald, integrerad dagvattenhantering, samt en större social hållbarhet.

Vårdhemmets gård

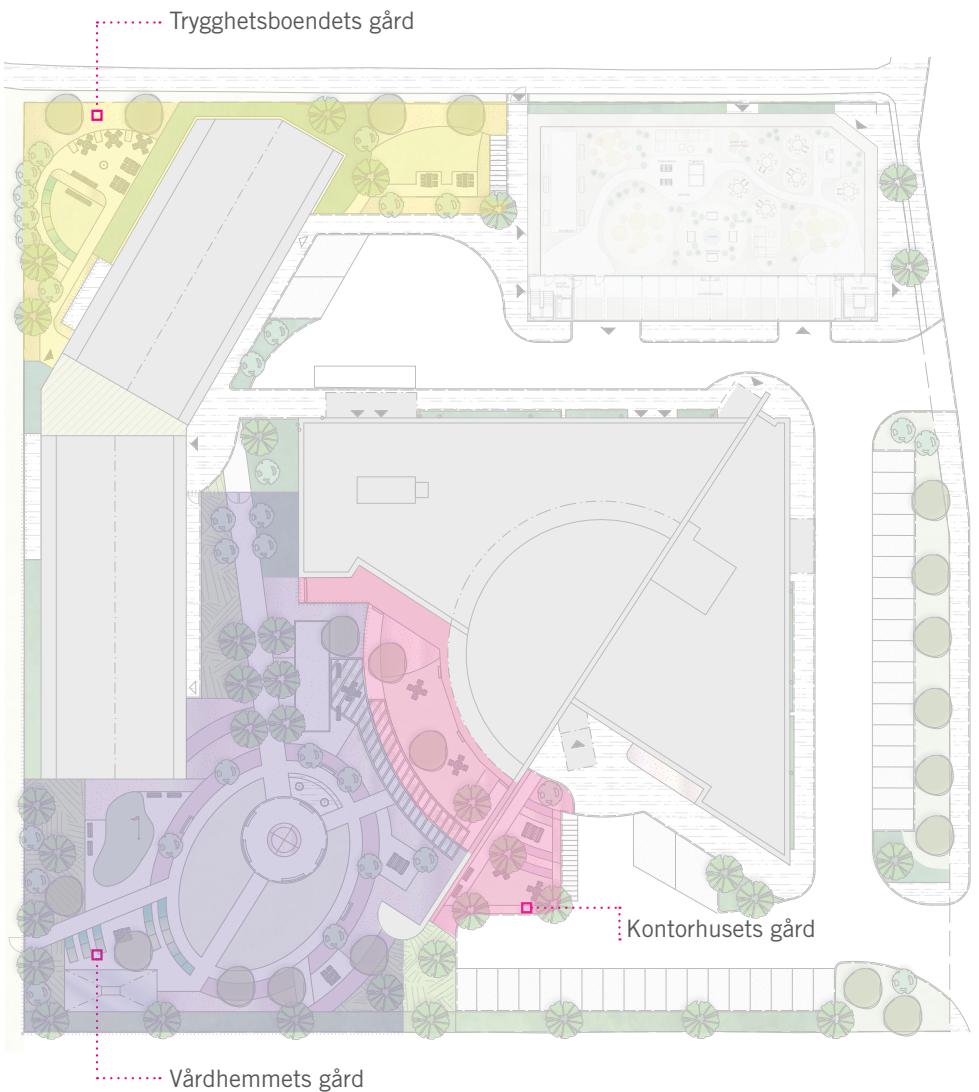
Vårdhemmets gård utformas för människor som har demens. De boende är äldre och det är viktigt med en utformning som främjar tillgänglighet. Gården ska ha tillräckliga breda gångvägar och sittplatser med tät mellanrum finns längs gångarna. Orienterbarheten ska uppnås genom en öppen plats med god överskådlighet. Tätare vegetation återkommer längs kanterna och vid fastighetsgränsen där det behöver även finnas staket.

Trygghetsboendets gård

Gården är liten till ytan men genom att låta avgränsaren till Byängsparken vara visuellt öppen upplevs platsen större. Gården är uppdelad i två, öst och väster om byggnaden. Västra sidan är mer aktivitetsprogrammerad med grillplats och odlingslådor medan östra sidan är en lugn grönskande plats med picknick-bord.

Kontorshusets gård

Denna gård har blivit betydligt mindre, därför är avgränsningen mellan gårdarna planerad att mer upplevas som ett element som ger gården en kvalitet mer än ett avgränsande stängsel. Pergolan som avgränsar mot vårdboendets gård bildar en grön delvis genomskinlig skärm. På andra sidan av muren vid entrén skapas en ny social plats. Där återkommer lavendelraderna som skapar en sittplats med bord.

Solens årstider

Soluret delar upp Hingstens landskap i fyra olika 'säsonger'. Varje del är fylld med växter som bidrar till variation och biologisk mångfald, men vars färger tar sin inspiration från deras respektive säsong. Delarnas årstider karaktäriseras genom färg, textur, rumslighet, funktion och känsla.

Vinterdelen är en lugn, ljus och stilistisk plats. Färgerna går i kalla toner som vitt, ljusgrönt och blått.

Värdelen är vild och prunkande i starka färger i gult, limegrönt och rosa. Detta är en aktiv del där det finns boule och gångträning.

Sommardelen fokuserar på sinnena med mycket dofter och smaker. Färger går i lila-violett till rosa och här finns aktiviteter såsom odling och golf.

Höstdelen har dovre toner i purpurrött, lila och orange. Delen är en lugn plats för mindre sällskap. Karaktären är lummig, böljande och omslutande.

De fyra årssäsongerna delar upp utemiljön och styr växtlighetens färgtema.

VEGETATION

Lavendel

För att spegla platsens befintliga karaktär får lavendel en central plats i kv. Hingsten landskapsskrud. Olika lavendelsorter ger en färgskala i vitt, blå, lila, och grönt. Färgen i vissa rum kan accentueras och erbjuda en stimulerande miljö, medan färgen i andra rum dämpas och skänker vila och lugn.

Lavendel finns i olika nyanser som väljs enligt 'säsong' tema på Hingstens utemiljö.

Träd

En del av trädallén längs den befintliga gång- och cykelbanan kommer att avverkas i och med exploateringen. Samtidigt kommer nya träd att planteras och tre av dem ersätter alléträden. Diagrammet redovisar de träden som tas bort, de som bevaras, och de som tillkommer. Målet är att stärka både grönstråket samt ädellövträdsnätverket.

Olika typer av träd kommer att planteras på kv Hingsten, som berikar utemiljön och bidrar till en ökad biologisk mångfald. Bärande träd och frukträd erbjuder en social hållbarhet genom självplock av de boende. Större träden bidrar till ädellövträdsnätverket samt skugga som skapar svalka om soliga sommardagar.

För vidare detaljering kring den befintliga trädallén se redogörelse i gestaltningsbilaga av arkitekt.

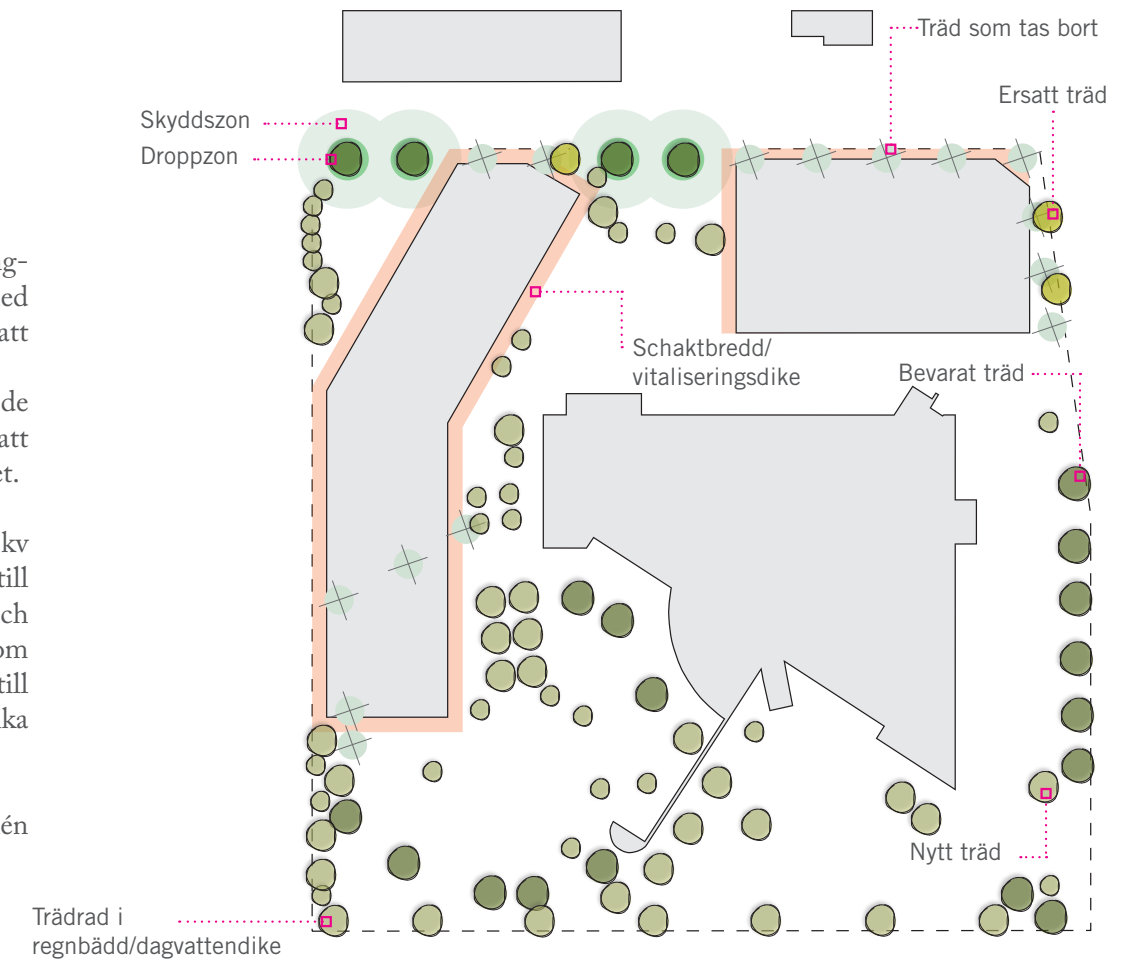

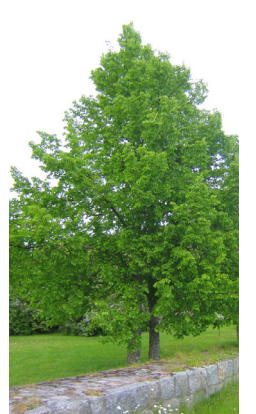
Diagram som redovisar träd som avverkas, ersätts, bevarats, samt tillkommande nya träd som stärker ädellövträdsnätverket.

Acer platanoides

Quercus robur

Tilia cordata

DAGVATTENHANTERING

Integrerad gestaltning

I och med exploateringen ökar dagvattenflödet en aning samtidigt som tomten behöver rustas upp för att följa Täbys dagvattenstrategi. För att uppfylla kravet på fördröjning samt att inte leda ut ofördröjt takvatten på kommunalt ledningsnät planeras det befintligt ledningsnät för dagvatten att brytas upp och ett nytt system med olika åtgärder anläggas.

Dagvattenåtgärder är integrerat i gestaltningen för tomtens utemiljö och består av olika lösningar, såsom rikligt med vegetationsytor, regnbäckar samt skålade ytor för att omhänderta dagvatten från större skyfall. Vid extrema regn ska ny höjdsättning säkerställa att avrinning sker ut från byggnader och att stående vatten inte riskerar att orsaka skada på byggnader eller annan infrastruktur.

För vidare information se dagvattenutredningen utförd av Structor (2021-03-10).

Träddrad i regnbädd/dagvattendike

Längs den sydliga tomtgränsen mot skolan föreslås ett dagvattendike/en nedsänkt regnbädd med en trädplantering i skelettjord. Detta blir en plantering med stor porvolym som både gynnar trädens luft- och vattenförsörjning och möjliggör att anläggningen kan nyttjas för fördröjning av dagvatten. Träden bidrar även med en visuell bariär mellan tomten och skolens parkeringsplats.

Vårdboende

Gårdsytan utformas med genomsläppliga material så som gröniska och stenmjöl. Stor del av nederbörden på gården kommer kunna omhändertas i den yta den faller på eller i närliggande yta. Överskottsvatten avrinner med marklutningen i sydlig riktning och när dagvattendiket längs den södra fastighetsgränsen. Växthuset i fastighetens sydvästra del avvattnas direkt till omkringliggande grönyta.

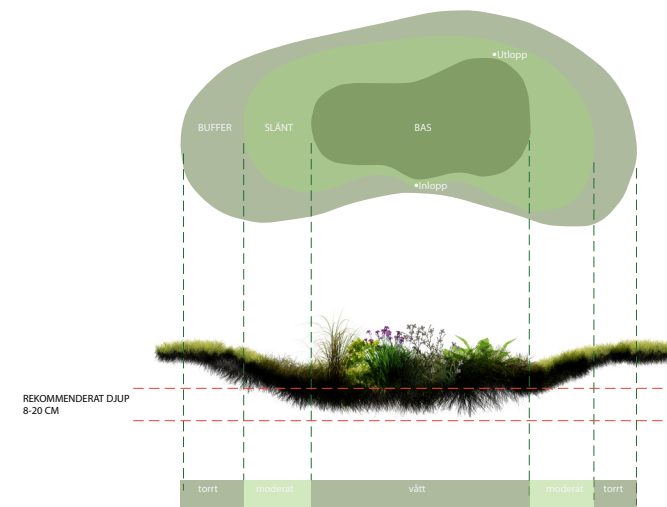
Skålade gräsyta

Vid stora nederbördstillfällen, såsom ett 100 års regn, där dagvatten inte hinner infiltreras eller ledas bort i brunnar och ledningar, kommer dagvatten svämma på ytan. En skålad yta dit vatten leds via marknivåerna anläggs vid den stora gräsyta i mitten av vårdboendets gård för att ta hand om sådana stora skyfall.

Regnbäckar

Regnbäckar är en typ av planteringsyta som utformas för att kunna fördröja och rena dagvatten som avrinner från hårdgjorda ytor (inkl tak). Planteringsytorna anläggs med en ytlig fördröjningszon ovan växtjord så att dagvattnet kan ansamlas innan det infiltrerar. Regnbäckar föreslås utformas på olika sätt beroende på vart på tomten de är och vilken mängd dagvatten de hanterar.

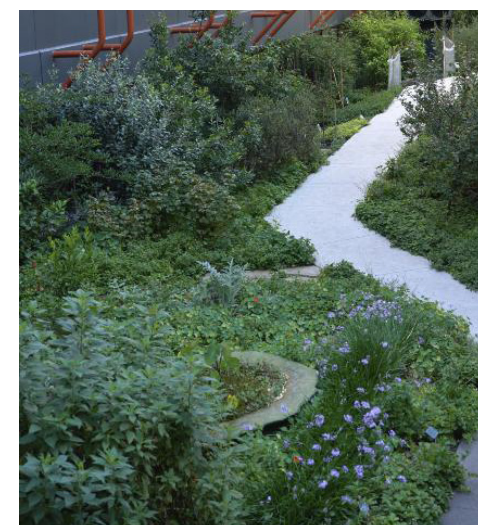
Vissa blir upphöjda och andra nedsänkta, de som anläggs vid fasaden kommer kunna omhänderta dagvatten från takytor eller andra högre liggande ytor genom att stuprör med utkastare leds direkt ned i regnbädden. De regnbäckarna blir även utformade för att ta emot ytlig avrinning från närliggande markytor.

Trygghetsboende

Gårdsytan utformas med genomsläppliga material så som gröniska och stenmjöl.

Gården vid hörnet av fastigheten och den uteplats som ligger mellan byggnaden och parkeringshuset är gestaltad med genomsläppliga material såsom gröniska och stenmjöl. Rejåla regnbäckar kring byggnadens fasad hanterar avrinning från taket och är även fyllda med en flerskiktad vegetation.

INSPIRATIONSBILDER VÅRDBOENDE

Gårdens olika platser

Gården för vårdboendet är format för att vara tillgängligt och lättorienterat. Ett långt rakt och brett gångstråk från byggnadens entré leder en in till en central samlingsplats. Centrala samlingsplatsen ligger i en öppen gräsyta som kantas av en cirkulär stig och lavendelplanteringar. Här kan många vistas tillsammans, för, t.ex. midsommarfirande eller grillning.

Utanför den centrala ytan finns plats för flera aktiviteter. Längs det långa raka stråket finns tillgång till gångtränning eller ett parti boule. Längre in på gården finns andra aktiviteter såsom odling och golf samt sittplatser för umgängen i olika storlekar. Här finns även ett växthus för de bodende att odla och vistas i.

Runtom sittplatser och aktiviteter är gården fylld med grönska av olika slag. Växtbäddad pergola som skapar skugga, omfamnande bersåer, doftande lavendel och rabatter som lockar till sig fjärilar.

På gårdens västra sida breder sig en naturlig plantering ut sig, på gränsen mot Byängsparken. Planteringen hjälper till att vidga Byängsparkens smala form och skapa en mjuk övergång mellan privat och offentlig mark.

INSPIRATIONSBILDER TRYGGHETSBOENDE

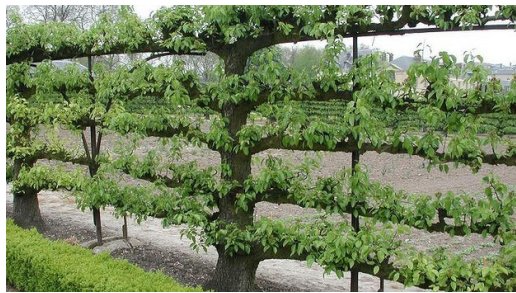
Innergården + uteplats

En halvcirkel accentuerar Trygghetsboendets innergårds samhörighet till gårdens huvudidé Solur. Ena kvarten av halvcirkeln är en lugn och grönskande plats, med odlingslotter och en sittplats som blickar mot söder. Andra kvarten är en plats för umgänge med tillhörande grillplats.

Ytorna utanför halvcirkeln är planterade med perenner, buskar och träd i olika storlekar. Genom planteringen kan man fortfarande skymta Byängsparken vilket gör det möjligt för trygghetsboendets gård att upplevas större.

En del av gården ligger på östra sidan av den nya byggnaden. Denna del har en mer öppen och oprogrammerad karaktär med en gräsyta och sittplatser som omfamnas av fjärilslockande planteringar.

MÖTET MELLAN HINGSTEN OCH KOMMUNAL MARK

Spaljerade träd skapar ett levande grönväxande staket. Spaljerade träden kan vara ätbara, t.ex. äppelträd, och hålls lagom höga för att kunna blicka ut över dem. Kan även placeras längs med GC-stråket i norr

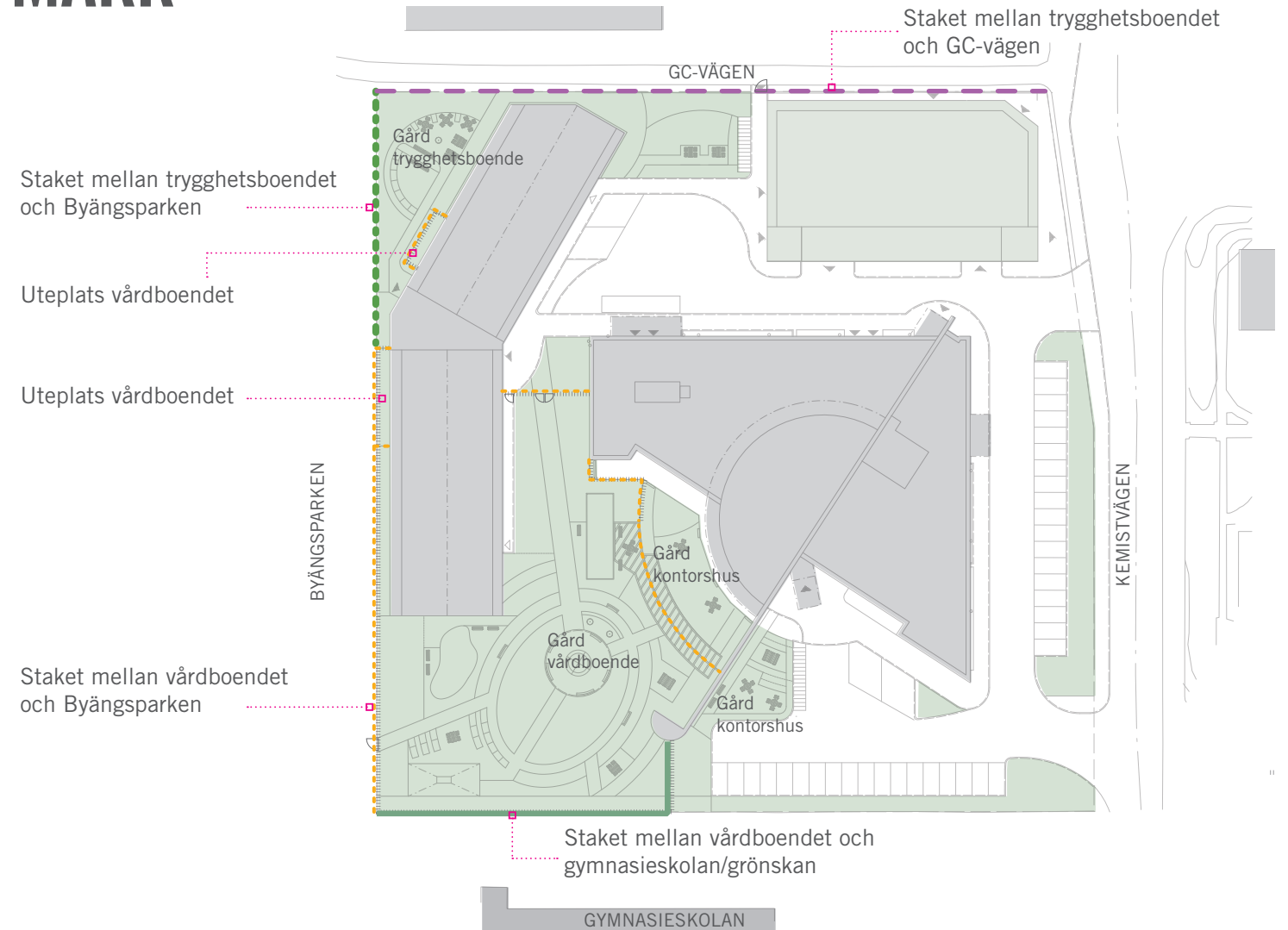
Ett billigare och mindre skötselkrävande alternativ är att placera ett klassiskt trädgårdsstaket längs GC-vägen som markerar gränsen mellan kommunal och privat mark. Ett lågt staket avgränsar men lämnar en mer visuell öppenhet än spaljerade träd.

Vertikala stolpar utan lattor som blir som konstverk på vårdhjemmets gård. Höga nog för att inte kunna klättra över, tätt nog för att inte kunna komma igenom men fortfarande kunna se igenom. Staketet integreras även med pergolan mot Kontorshusets gård och ansluter mot muren. Staketet är genomsiktligt men ändå en tydlig avgränsare mellan de två olika gårdarna.

Ett högre grönfärgat Gunnebo-stängsel som maskeras med klätterväxter som planteras längs med stängslet. Skärmar av mot Enskilda gymnasiets parkeringsplatser samtidigt som den skapar möjlighet för vertikal grönska.

Staket

Den nya exploateringen medför olika behov av avgränsning mellan privat och offentlig mark. Vårdboendet och sin tillhörande gård behöver ha ett staket som är helt fysiskt avgränsande då personer med demens kan komma till skada om de kan vandra iväg utan uppsikt. Vid trygghetsboendet är det viktigt att skilja mellan gården och det offentliga rummet, men staketet behöver främst vara visuellt avgränsande, inte fysiskt. Avgränsningen skulle kunna vara en levande spalje eller ett klassiskt lågt stålstaket, eller en kombination av de båda.